

در مورد مبلغی که گفتید، هر پناهنده‌ای که بگوید می‌خواهم برگردم، وظیفه داریم که از او حمایت کنیم و این پول نقد را بدهیم اما همان طور که می‌دانید پناهنده پس از عبور از مرز باید کارت آمایشش را پس بدهد، در نتیجه نمی‌تواند دیگر بازگردد، مگر این که ویزا بگیرد؛ آن وقت دیگر پناهنده نیست.

ما اطلاع خاصی در مورد این اتفاق نداریم، ولی آن‌ها وقتی برگردند دیگر پناهنده محسوب نمی‌شوند؛ در ایران هم مهاجر محسوب می‌شوند. کمیساریا فقط با افراد ثبت‌شده قانونی تحت عنوان پناهنده کار دارد، مهاجران قانونی یا غیرقانونی که به خاطر مسائل اقتصادی وارد ایران می‌شوند، در حیطه کاری ما نیستند؛ شاید نهادهای دیگر باشند که به آن‌ها کمک می‌کنند ولی ما آن نهاد نیستیم.

شاید تعداد اتباع افغان در کشور ایران با توجه به مهاجران غیرقانونی خیلی زیاد باشد ولی طرح جامع ساماندهی اتباع بیگانه خیلی طرح خوبی است، احساس می‌کنم در ایران چون افغان‌ها برادران مسلمان‌شان هستند، فعالیت‌های بشر دوستانه‌ای که انجام می‌دهند، بیشتر از وظیفه‌شان است.

تفاهم‌نامه‌های چند جانبه که با ایران یا افغانستان در بازگشت پناهندگان داشته‌اید، چقدر اجرایی شده است؟

سالانه در مورد برنامه‌های تفاهم نامه مذاکراتی می‌شود؛ آخرین جلسه کمیته سه جانبه این توافق نامه در سال ۲۰۱۳ به میزبانی ایران بود، علاوه بر

این توافق نامه SSAR یا راه‌حل‌های راهبردی برای پناهندگان افغان است که در سال ۲۰۱۲ شروع شد و پارسل به مرز حله اجرا رسید، کشور ایران در این زمینه خیلی پیشرفته و خوب عمل می‌کند.

تمام فعالیت‌های کمیساریا اعم از بازگشت داوطلبانه و اسکان مجدد و آموزش و بهداشت و مسائل معیشتی در چارچوب SSAR است.

با توجه به مجموعه فعالیت‌ها و بودجه‌هایی که اشاره کردید و مطابق با طبق آمار خودتان، توفیقی در بازگشت داوطلبانه نداشتیم، در حالی که برگزاری انتخابات در افغانستان توسط خودشان نشان‌دهنده توفیقات امنیتی این کشور است، تحلیل خودتان از این عدم استقبال چیست؟

ما وقتی با پناهندگان ملاقات داشتیم، خودشان می‌خواهند به کشورشان بازگردند اما نگران امنیت و نبود امکانات شغلی‌اند، خیلی مهم است که آن‌ها بتوانند یک بازگشت پایدار داشته باشند. سال ۲۰۱۴ برای آینده افغانستان بسیار مهم است و امید داریم سال ۲۰۱۵ سالی باشد که آن‌ها بتوانند به کشور خودشان بازگردند. امیدواریم جامعه بین‌المللی این حمایت را بکند

تا شرایط برای بازگشت مهیا شود. البته وضعیت امنیت به سمت مثبت شدن پیش می‌رود، امیدوارم این مسیر ادامه داشته باشد، چون بهترین راه حل برای پناهندگان بازگشت به کشور خودشان است.

پروژه‌هایی که آقای گوترز، کمیسر عالی پناهندگان سازمان ملل چند ماه قبل در ایران بازدید کردند و شما هم به آن اشاره کردید، چه پروژه‌هایی بودند؟

ایشان وقتی به ایران آمدند با وزیر کشور، آموزش و پرورش و دفتر ریاست جمهوری دیدار داشتند و در مورد پروژه‌های گوناگون کمیساریا صحبت کردند؛ علاوه بر این خلاصه‌ای از طرح‌های ۲۷ سازمان در قالب SSAR ارائه شد که طی آن کمیسر عالی تاکید کردند که کمیساریای سازمان ملل در این زمینه از ایران حمایت می‌کند و در اولویت‌بندی‌های خود قرار داده است.

با این حال هدف اصلیشان از آمدن به ایران، تشکر از دولت ایران به خاطر میزبانی از پناهندگان طی سال‌های متمادی بود. کمیسر عالی سازمان ملل وارد جزئیات نمی‌شود که این که ما چند تا مرکز در مانی ساخته‌ایم یا چگونه بسازیم، این گونه مسائل بین دفاتر نمایندگی و اداره‌های مربوط کشور میزبان مثل اداره کل اتباع و امور مهاجران است.

بنیان‌گذار جمهوری اسلامی ایران، امام خمینی (ره) در ابتدای حضور پناهندگان با آغوش باز استقبال و از آن‌ها به عنوان برادرانی یاد کردند که باید دولت

مستقیماً به امورشان رسیدگی کند، آیا در سایر کشورها چنین تجربه‌ای داشته‌اید؟

این جا وضعیت خاصی را مشاهده کردم، اینکه اعتقادات مردم باعث می‌شود که افغان‌ها را برادران و خواهران خود بدانند و با نگاه بشر دوستانه اجازه می‌دهند فرزندان‌شان در کنار فرزندان پناهندگان در مدارس تحصیل بکنند، واقعا تجربه مشابه این را نداشتیم؛ هم دولت و هم مردم دست در دست هم از پناهندگان استقبال کرده‌اند و این رویه در کنار کنوانسیون‌های پناهندگان که ایران امضا کرده، شرایط کاملی را به وجود آورده است. آقای دوئل نماینده سابق کمیساریا در ایران که به تازگی رفته‌اند، یک بار گفتند اگر قرار بود جایی پناهنده شوم، ایران را انتخاب می‌کردم، من هم همین را می‌گویم.

در دو هفته اخیر پناهندگان افغان در ترکیه در خصوص مسائل پناهندگی‌شان دچار مشکل شده‌اند و حتی در مقابل دفتر نمایندگی کمیساریا در این کشور تجمع کردند؛ در کشورهای همسایه چنین مشکلی دارند، آیا در ایران هم چنین مشکلاتی وجود داشته است؟

البته من شش ماه است که در ایران هستم اما در این مدت شاهد هیچ مسئله خاصی نبودم چون دولت حمایت خوبی از پناهنده‌ها می‌کند و تقسیم کاری بین کمیساریا و دولت ایران هم به گونه‌ای است که کار تکمیل می‌شود.

در ایران دولت کار ثبت‌نام پناهندگان و آمایش را انجام می‌دهد، دفتر کمیساریا هم تعداد کارکنان بومی کافی دارد که به زبان فارسی حرف می‌زنند و به راحتی با پناهندگان ارتباط برقرار می‌کنند. از نزدیک هم دیده‌ام که پناهندگان کارت‌های آمایش و بیمه‌شان از اداره اتباع را به صورت منظم دریافت کردند.

پاکستان هم یکی از کشورهای است که جمعیت زیادی از پناهندگان افغان را در خود جای داده است، وضعیت پناهندگان افغان در ایران نسبت به آن چگونه است؟

من پاکستان نبودم و اطلاع دقیقی از آنجا ندارم. اما در حد اطلاعات من ۱/۶ میلیون پناهنده در پاکستان زندگی می‌کنند اما وضعیت پناهندگان در ایران، نسبت به دسترسی به آموزش و بهداشت در مقایسه با پاکستان بسیار مناسب‌تر است. مسلماً در حال حاضر ثبات در ایران بیشتر است و ایران با نگاه بشر دوستانه و با مهربانی سعی می‌کند، خدمات ارائه دهد.

اشاره کردید وضعیت پناهندگان در ایران خوب است به طوریکه شما یا آقای برنارد دوئل اگر قرار بود پناهنده شوید ایران را انتخاب می‌کردید. با این حال در بخش دیگر سازمان ملل، گزارشی توسط احمد شهید منتشر می‌شود که ایران را به بدرفتاری با پناهندگان افغان متهم می‌کند، چرا این تناقض بین کمیساریا عالی پناهندگان و کمیته حقوق بشر سازمان ملل وجود دارد؟

ما دخالتی در این گزارش نداشتیم و کمیساریا عالی پناهندگان ارتباطی با آن ندارد، آن چیزی که همیشه کمیسر عالی و دفتر ما در ایران گفته است این بوده که از ایران به خاطر فعالیت‌های سخاوتمندانه‌اش تشکر کرده‌ایم؛ این یک حقیقت است، این حقایق را گفته‌ایم و همچنان هم خواهیم گفت. مادر جریان این گزارش هستیم اما از طرف ما چیزی برای نوشته شدن این گزارش به احمد شهید داده نشده است، برای همین ما هم مثل شما معتقدیم چنین چیزی واقعیت ندارد. نگاهی که ما نسبت به وضعیت پناهندگان داریم را با صداقت تاکنون گفته‌ام و به نظر هیچ ابهامی وجود ندارد، چون کمیساریا عالی پناهندگان ارتباطی با این گزارش نداشته و اظهار نظر دیگر هم نمی‌کنم.

آن چیزی که همیشه کمیسر عالی و دفتر ما در ایران گفته است این بوده که از ایران به خاطر فعالیت‌های سخاوتمندانه‌اش تشکر کرده‌ایم؛ این یک حقیقت است، این حقایق را گفته‌ایم و همچنان هم خواهیم گفت